

מי שיש בו יראת שמים זוכה לכל המדרגות

תֵּאֲנֵן, מִי שֵׁיִצָּא מִן הִירָאָה, וְנִתְלַבֵּשׁ בְּעֵנֹה, עֵנֹה

עֲדִיף, וְנִכְלָל בְּכֻלָּהוּ ולמדנו שמי שיצא ממדרגת היראה שהוא

יראת הרוממות והוא נתלבש בענוה שהוא מדרגת יראת חטא מידת הענוה עדיפה [קלח] כי

היא מדרגת יותר עליונה מיראת הרוממות, ואין הכוונה שהוא יעזוב את מידת היראה אלא

צריך שיהיה לו גם יראה וגם ענוה כי בזה הוא יהיה כלול משתי המדרגות האלו יחד

(רמ"ק). **הִדָּא הוּא דְכֻתִּיב, (משלי כב) עֵקֶב עֵנֹה יִרְאֵת יְהוָה**

וזהו מש"כ עקב ענוה יראת ה', דהיינו שמדרגת היראה היא העקב לענוה והיא לא מופרשת

ממנה כלל ומשום כך צריך את שתי הבחינות האלו כי כאשר הוא אוחז בענוה הוא צריך

להיאחז גם בעקב שהוא היראה הטפילה אליה שהיא יראת הרוממות. **כָּל מִי שֵׁיִשׁ**

בו יִרְאֵת שָׁמַיִם, זֹכֶה לְעֵנֹה. כָּל מִי שֵׁיִשׁ בו עֵנֹה,

זֹכֶה לְחִסְדוֹת. וְכֹל מִי שֵׁיִשׁ בו יִרְאֵת שָׁמַיִם, זֹכֶה

לְכָלֵם ולכן כל מי שיש בו את המדרגה הראשונה והבסיסית של יראת שמים שהוא

יראת הרוממות אז הוא יכול לזכות אל מדרגת הענוה שהוא יראת חטא ולכן הוא צריך

להחזיק במידת היראה לעולם בכדי שתמיד הוא יהיה קשור על ידה במדרגת הענוה ואז ע"י

שיש בו ענוה אז הוא יכול לזכות לחסידות, ומשום כך מי שיש בו יראת שמים שהוא היראה

הבסיסית והשורשית של יראת הרוממות אז הוא זוכה לכל המדרגות. **לְעֵנֹה,**

אור הרשב"י

[קלח] כדאיתא בירושלמי שבת פרק א' לסולייסה דכתיב (תהילים קיא י) ראשית

הלכה ג' א"ר יצחק בר אלעזר מה שעשת חכמה יראת ה'. וכתיב (משלי כב ד) עקב

חכמה עטרה לראשה. עשת ענוה עקב ענוה יראת ה'.

הלימוד היומי

דְּכַתִּיב עֵקֶב עֲנוּה יִרְאֵת יְהוָה. לַחֲסִידוֹת, דְּכַתִּיב וְחֶסֶד
יְהוָה מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו

שכתוב עקב ענוה יראת ה', ולמדרגת החסידות הוא זוכה מפני שכתוב 'חסד ה' מעולם ועד
עולם על יראיו, דהיינו שמדרגת חסד ה' שהוא שורש החסידות הוא שורה רק על יראיו
שזה מדרגת יראת שמים שהוא יראת הרוממות ולכן צריך להחזיק תמיד במדרגת יראת
שמים ועי"כ הוא יוכל להעלות אל שאר המדרגות (רמ"ק).

הכהן החסיד למטה כנגד מיכאל הכהן העליון

תָּאנָא, כָּל אָדָם שָׁיֵשׁ בּוֹ חֲסִידוֹת, נִקְרָא מִלְאָךְ

(ע"ב) יְהוָה עֲבָאוֹת ולמדנו שכל אדם שיש בו את מדרגת החסידות

אז הוא נקרא מלאך [קלט] ה' עבאות מאחר שהוא נבדל מהחומר ועי"כ הוא ראש לכל גדודי

אור הרשב"י

אינו אלא משרש הוזה הנוכר. ולכן נאמר
בפנחס, בענין רחב הזונה, ותקח האשה את
שני האנשים, ותצפנו בלשון יחיד, כי לא
הוצרכה להטמין אלא את האחד, אבל פינחס
לא הוצרך לכך, לפי שנקרא מלאך, והוא
נקרא כן, לפי שהוא מן שרש קין זה. ולכן
אליהו ז"ל היה מלאך, כי הוא מן השרש הזה
של קין. גם ר' יהודה בר אלעאי ז"ל, היה מזו
הבחי' הב' של קין, ולכן רמזו ז"ל בתלמוד
עליו, שבכל ע"ש היה רוחץ פניו ידיו ורגליו
ומקבל שבת, והיה דומה למלאך ה' עבאות.
גם יהודה וחזקיה בני ר' חייא, נקראים

[קלט] והנה רבנו האריז"ל כתב שמדרגת
מלאך הוא מי שזכה למדרגת האצילות ואולי
מש"כ כאן שחסיד הוא מלאך הכוונה
שהזוכה למדרגת חסיד הוא גם זוכה אל
האצילות ומי שהוא באצילות הוא נקרא
מלאך. וכדאיתא בשער הגלגולים – הקדמה
לה וז"ל: ויען אשר מי שהוא מזו הבחי' השנית
(של בחינת האצילות הנקראת כנפים ולא
מבחינת ב"ע הנקראים זרועות), יכול להשיג
בפעם א' אפילו נפש דאצילות, לכן כל
הצדיקים האלו, נקראים מלאכים. ובכל מקום
שמצא בחי' שם מלאך, מכונה לאיזה צדיק,

הלימוד היומי

מעלה. הִדָּא הוּא דְכֶתִיב, (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֶּאֱךָ יְהוֹה עֲבָאוֹת הוּא. מִפְּנֵי מַה זָכָה כֹּהֵן לְהִקְרֵא מִלֶּאֱךָ יְהוֹה עֲבָאוֹת וְזֶה מִשׁ"כ כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן וְגו' דְהֵיינו שֶׁהֵכֵחַן שֶׁבְחֶסֶד הוּא בְּמִדְרַגַּת הַחֲסִיד, וְלִמָּה זָכָה הֵכֵחַן שֶׁהוּא הַחֲסִיד לְהִקְרֵאוֹת מִלֶּאֱךָ ה' עֲבָאוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה מִּלֶּאֱךָ יְהוֹה עֲבָאוֹת, כֹּהֵן לְמַעְלָה, אֵף כֹּהֵן מִלֶּאֱךָ יְהוֹה עֲבָאוֹת לְמַטָּה אֵלָּא אִמַר רַבִּי יְהוּדָה כִּמוֹ שְׁמִיכָאֵל הֵכֵחַן הַעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה הוּא נִקְרָא מִלֶּאֱךָ ה' עֲבָאוֹת כִּךְ הֵכֵחַן שֶׁהוּא הַחֲסִיד שֶׁלְמַטָּה הוּא נִקְרָא מִלֶּאֱךָ ה' עֲבָאוֹת, מֵאַחַר שֶׁהוּא מִתְנַהֵג כְּעֵינֵן הֵכֵחַן הַעֲלִיּוֹן מִיכָאֵל וּמִשׁוֹם כִּךְ הוּא נִקְרָא כְּשֵׁמוֹ.

הכהן זוכה למדרגת החסד בזכות יראת הרוממות

וּמֵאַן הוּא מִלֶּאֱךָ יְהוֹה עֲבָאוֹת לְמַעְלָה וּמִי הוּא אוֹתוֹ הַמִּלֶּאֱךָ ה' עֲבָאוֹת לְמַעְלָה. זֶה מִיכָאֵ"ל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל, דִּאֲתֵי מִחֶסֶד שֶׁל מַעְלָה, וְהוּא כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁל מַעְלָה אֵלָּא זֶהוּ מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא בֵּא מִצַּד סְפִירַת הַחֶסֶד שְׁבִימִין לְמַעְלָה [קמ], כִּבְיָכוֹל, כֹּהֵן גָּדוֹל

אור הרשב"י

מִן אֱלֹהִים. וְנִמְצָא כִּי מִי שֶׁהוּא מִבְּחֵי עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, נִקְרָא מִלֶּאֱךָ, וְיִכּוֹל לַעֲלוֹת בְּמַעֲלַת מִלֶּאֱךָ.

[קמ] וּמִשׁוֹם כִּךְ הוּא בִּימִין הַמְּרַכְבָּה שֶׁהוּא פְּנֵי אֲרִיָּה וְהוּא הַשֵּׁר הַגָּדוֹל לְכָל שאר הַחַיּוֹת שֶׁבְּנִבְרָא וְת"ת וּמַלְכוּת שֶׁתַּחְתּוּי, וּמִשׁוֹם כִּךְ

מִלֶּאֱכִים, לְהִיוֹתָם מִשְׁרַשׁ הַזֶּה הַשְּׁנַיִם שֶׁל קִין. וְכִמוֹ שֶׁרְמוֹזוֹ בִּזְהָ בְּתַלְמוּד בְּאַמְרָם, פְּלִיגֵי בַּה תְּרֵי אֱמוּרָאֵי בְּאַרְעָא, יְהוּדָה וְחוּקִיָּה, וְלִקְבִלְהוּ תְּרִין מִלֶּאֱכִי בְּרִקִיעָא וְכו'. וְאַמְנָם חֲנוּךְ שֶׁלְקַח זִיְהָרָא עֵילָאָה דְאַרְבָּם, שֶׁהֵיא עַד נִשְׁמָה דְאַצִּילוֹת, הֵיא מִלֶּאֱךָ יוֹתֵר עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל

הַלִּימוֹד הַיּוֹמִי

דְּלַתָּתָא, אֶקְרִי מִלְאךְ יְהוָה צְבָאוֹת, מְשׁוּם דְּאִתִּי
מִסְטָרָא דְחֶסֶד ומשום כך הכהן הגדול שהוא החסיד שלמטה הוא נקרא מלאך

ה' צבאות, מאחר שגם הוא בא מצד החסד שבחסידות כמו מיכאל הכהן העליון. מַהוּ

חֶסֶד ובאיזה חסד מושרש הכהן הגדול. רַחֲמֵי גּוֹ רַחֲמֵי אלא הוא בחסד שהוא

רחמים בתוך רחמים, דהיינו שהוא בחסד דא"א או בחסד דחכמה ומשא"כ הכהן ההדיוט

שהוא מושרש רק בחסד דז"א. וּבְגִין כֵּן, כִּי־לֹא אֲשַׁתְּכַח מִסְטָרָא

דְּדִינָא ומשום כך הכהן לא מצוי בצד הדין כלל בכדי שהוא יכלול את עצמו בצד החסד

שהוא רחמים גמורים ולא בשום מידה אחרת שיש בה דין (רמ"ק). מַאי טַעְמָא

זָכָה כִּי־הֵן לְחֶסֶד ולמה הכהן זכה למדרגת החסד, בְּגִין הִירָאָה. הֵדָא

הוּא דְכִתִּיב, (תהלים קג) וְחֶסֶד יְהוָה מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל

יְרֵאִיו אלא הוא בגלל היראת הרוממות שעל ידה הוא זוכה להכנס אל מדרגת

החסידות, ולכן מי שהוא ירא ה' אז הוא זוכה להגיע אל החסידות שאז הוא יקרא גם מלאך

ה' צבאות, וזהו מש"כ וחסד ה' מעולם וגו' דהיינו שהחסידות שוכנת על יראיו היראים ממנו

בסוד יראת הרוממות (רמ"ק).

אור הרשב"י

הוא נקרא כהן גדול של מעלה כי זה מיכאל כסא הכבוד שמעליו ששם שורה הבינה שהיא

שבחסד הוא מקריב את הנשמות של הת"ח אל מקור הנשמות.

הלימוד היומי